

POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING

Projekttitel: **Tilläggsansökan till projektet: ”Fortsättning av projektet ”Övervakning av rävens dvärgbandmask”⁴**

En bra skattning av förekomsten av rävens dvärgbandmask, både nationellt och regionalt, är en förutsättning för att, genom framtida studier kunna klarlägga om förekomsten av parasiten ökar i landet. Det i sin tur är en förutsättning för att kunna förutsäga risken för människor att smittas nu samt i framtiden. I regeringsuppdraget till Jordbruksverket och Socialstyrelsen anges att det är *”nödvändig för att få en klarare bild av var och i vilken omfattning smittan finns, samt hur förekomsten förändras över tiden. Med detta som grund kan man bedöma risken för EM och vidta åtgärder vid behov”⁵*. Det är alltså viktigt att tillgängliga data bearbetas, summeras och även publiceras.

Denna studie har använt resultat av fyra tidigare undersökningar där antingen rävar eller rävträck insamlats. Två nationella studier 2011 (FNS) respektive 2012-2014 (SNS), en regional studie i Södermanland/Östergötland i regionen runt Katrineholm (SÖD) samt den insamling av prov som skett i de fem påvisade smittade områdena (KIA).

Studien har visat att förekomsten av rävens dvärgbandmask varierar geografiskt. Andel smittade rävar eller andel rävträck som innehåller parasitägg beräknades i områden (cirklar) centrerade runt de fyra kluster av positiva prov som identifierats i dessa studier. Beroende på vilken radie som användes (en större yta resulterade i en lägre prevalens) varierade förekomsten i de fyra klustren mellan 1,1% till 7,1% (radie 20km) respektive 0,9% till 5% (radie 25km). Noteras bör att osäkerheten är stor vilket speciellt gäller den högsta prevalensskattningen (7%). Dessa siffror ska inte tolkas som exakta prevalensskattningar utan de visar att förekomsten varierar geografiskt. Jämfört med högendemiska områden i Europa där mer än 50% av rävar kan vara infekterade är prevalensen låg.

En spatial analys visade att den relativa risken att miljön är kontaminerad med parasitägg är signifikant högre i två områden (kluster) i Västra Götaland respektive Södermanland/Östergötland, jämfört med resten av landet. Den absoluta risken i dessa områden kunde inte beräknas.

Ytterligare analyser av data kommer att ske bland annat för att ge förfinade skattningar av prevalenser samt att i framtida samarbete med viltexperter relatera dessa data till rävpopulationsdata.

⁴ omfördelning av medel för bearbetning och publicering av insamlade data från projektet ”Övervakning av rävens dvärgbandmask” som en fortsättning på nämnda projekt. Projektet har tidigare erhållit medel från anslagspost 1:6 av 4, år 2012 och 201

⁵ Förslag till åtgärder för att skydda folkhälsan med anledning av att rävens dvärgbandmask påvisats i Sverige (<https://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/sjukdomarochsmittskydd/smittsammadjursjukdomar/dvargbandmask.4.4b2051c513030542a9280008125.html>, <https://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/sjukdomarochsmittskydd/smittsammadjursjukdomar/dvargbandmask/omdvargbandmask/bilagortillregeringsuppdraget.4.4b2051c513030542a9280008334.html>)

Eftersom både utbredning och prevalens av rävens dvärgbandmask kan variera över tiden, behövs upprepade studier genomföras i framtiden. Det är inte känt om EM är nyligen införts i Sverige eller har funnits under en lång. Om parasiten är nyligen introducerad kan det inte uteslutas att den geografiska utbredningen ökar och även att prevalensen kan öka. Upprepad övervakning och analys är därför viktigt och resultaten av dessa studier kan då användas som en baslinje.